

Dovolací důvody

Výrok o trestu lze napadnout především prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., a to pouze pokud došlo k uložení takového trestu, který zákon nepřipouští, anebo k uložení trestu ve výměře mimo trestní sazbu, stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným. Jiná pochybení soudu, spočívající v nepřiměřenosti trestu, tedy v nesprávném druhu či výměře uloženého trestu, zejména v nesprávném vyhodnocení kritérií uvedených v § 39 až § 42 trestního zákoníku a v důsledku toho uložení nepřiměřeně přísného nebo naopak mírného trestu, nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. ř. Zásah dovolacího soudu je možný, pokud je napadeným rozhodnutím uložený trest trestem extrémně přísným, zjevně nespravedlivým a nepřiměřeným. Zásada přiměřenosti trestních sankcí je předpokladem zachování obecných principů spravedlnosti a humánnosti sankcí. Tato zásada má ústavní povahu, její existence je odvozována ze samé podstaty základních práv, jakými jsou lidská důstojnost a osobní svoboda, a z principu právního státu, vyjadřujícího vázanost státu zákony. Jde-li o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, je třeba zkoumat, zda zásah do osobní svobody pachatele, obecně ústavním pořádkem předvídaný, je ještě proporcionálním zásahem či nikoliv.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 7 Tdo 1158/2019-1812, ze dne 6.11.2019)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněných P. J., nar. XY v XY, bytem XY, okres Břeclav, A. Z., nar. XY v XY, bytem XY, okres Brno-venkov a D. S., nar. XY v XY, bytem XY, okres Brno-venkov, proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. 4 To 387/2018, v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 90 T 133/2016, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněných P. J., A. Z. a D. S. odmítají.

Z odůvodnění:

1. Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 16. 10. 2018, č. j. 90 T 133/2016-1646, byli obvinění uznáni vinnými každý přečinem maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku a odsouzeni podle § 330 odst. 2, § 67 odst. 2 písm. b), odst. 3 a § 68 odst. 1, 2 a 5 tr. zákoníku k peněžitém trestům, a to obviněný P. J. ve výši 30 denních sazeb po 1 000 Kč, tedy celkem 30 000 Kč, se stanovením náhradního trestu odnětí svobody pro případ, že by peněžitý trest nebyl vykonán, podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku v trvání 2 měsíců, obviněné A. Z. a D. S. každá ve výši 50 denních sazeb po 1 000 Kč, tedy celkem 50 000 Kč, se stanovením náhradního trestu odnětí svobody podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku v trvání 3 měsíců. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. bylo rozhodnuto o nárocích na náhradu škody poškozených České republiky, zastoupené Ministerstvem financí a společností GERBEX, s. r. o., „v likvidaci“.

2. Podle skutkových závěrů soudu prvního stupně se obvinění dopustili uvedeného přečinu tak, že

obviněný P. J. jako úřední osoba, zaměstnaný jako občanský zaměstnanec C. s. Č. r., pracovně zařazený na tehdejší C. ú. B., jako referent vymáhání a exekucí, mající za povinnost podle § 301 písm. d) zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce, v tehdy účinném znění (dále jen „zákoník práce“), nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele při výkonu své pravomoci, ač si byl vědom, že porušení jeho povinností je spojeno s nebezpečím zmaření splnění důležitého úkolu a s nebezpečím vzniku značné škody na majetku České republiky, v době od 18. 5. 2012 do 3. 10. 2012,

kdy se v rámci exekučního řízení opatrovaly podklady pro vydání dražební vyhlášky, společně s A. Z. z nedbalosti řádně a důsledně neprovedl veškerá adekvátní opatření a šetření ke zjištění skutečné tržní hodnoty předmětu dražby, jakož i ke zjištění veškerých potřebných s exekučním řízením souvisejících okolností, čímž jako zástupce správce daně porušil důležité povinnosti vyplývající z jeho postavení v zaměstnání u C. s. Č. r., uložené mu v popisu činností pracovního místa, stanovených a požadovaných jeho zaměstnavatelem, ve kterém mu byl mimo jiné uložen soustavný a ucelený výkon prací při vymáhání peněžitých plnění (exekuce) prodejem movitých věcí a nemovitostí a provádění právních úkonů směřujících k vymáhání nedoplatků cla, daní a poplatků, a dále porušil jako zástupce správce daně podle § 1 odst. 2 zákona č. [280/2009](#) Sb., daňového řádu, v tehdy účinném znění (dále jen „daňový řád“), mu uloženou důležitou povinnost správného zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady, a následně, poté, kdy na základě takto jím porušených povinností v souvislosti s daňovou exekucí nařízenou exekučním příkazem C. ú. B. pod č. j.

32599-2/2012-016200-021 ze dne 18. 5. 2012, kterým byla nařízena dražba movité věci - deseti kusů cisternových třinápravových návěsů typu LAG 0-3-39T/3-Axle Fuel Tank, všechny o obsahu 36 000 litrů, pracovnice C. ú. B. A. Z. vyhotovila dražební vyhlášku pod č. j. 32599-242/2012-016200-021 ze dne 3. 10. 2012, jako daňový exekutor a licitátor za současného porušení výše uvedených povinností dne 24. 10. 2012 v XY na ulici XY na C. ú. B. v rámci dražby prodal těchto deset kusů cisternových třinápravových návěsů, ač si byl vědom, že nejnižší dražební podání u devíti cisteren bylo v uvedené dražební vyhlášce stanoveno v rozporu s § 211 odst. 5 daňového řádu, vždy u každé z nich ve výši mírně nad jednou třetinou z ceny stanovené znaleckým posudkem namísto dvou třetin z ceny stanovené znaleckým posudkem, tedy za nižší cenu, než prodány být měly a reálně mohly, čímž České republice zastoupené Ministerstvem financí vznikla škoda minimálně ve výši 1 882 870 Kč,

obviněná A. Z. jako úřední osoba, zaměstnaná jako občanský zaměstnanec C. s. Č. r., pracovně zařazená na tehdejší C. ú. B., jako referent vymáhání a exekucí, od 1. 7. 2012 jako vedoucí referátu vymáhání a exekucí, mající za povinnost podle § 301 písm. d) zákoníku práce nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele při výkonu své pravomoci, ač si byla vědoma, že porušení jejích povinností je spojeno s nebezpečím zmaření splnění důležitého úkolu a s nebezpečím vzniku značné škody na majetku České republiky, v době od 18. 5. 2012 do 3. 10. 2012, kdy se v rámci exekučního řízení opatrovaly podklady pro vydání dražební vyhlášky, společně s P. J. řádně a důsledně neprovedla veškerá adekvátní opatření a šetření ke zjištění skutečné tržní hodnoty předmětu dražby, jakož i ke zjištění veškerých potřebných s předmětným exekučním řízením souvisejících okolností, čímž jako zástupce správce daně porušila důležité povinnosti vyplývající z jejího postavení v zaměstnání u C. s. Č. r., uložené jí v popisu činností pracovního místa, stanovených a požadovaných jejím zaměstnavatelem, kde jí byl mimo jiné uložen soustavný a ucelený výkon prací při vymáhání peněžitých plnění (exekuce) prodejem movitých věcí a nemovitostí a provádění právních úkonů směřujících k vymáhání nedoplatků cla, daní a poplatků, a dále porušila jako zástupce správce daně podle § 1 odst. 2 daňového řádu jí uloženou důležitou povinnost správného zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady, a následně na základě takto jí porušených důležitých povinností v souvislosti s daňovou exekucí nařízenou exekučním příkazem C. ú. B. pod č. j.

32599-2/2012-016200-021 ze dne 18. 5. 2012, kterým byla nařízena dražba movité věci - deseti kusů cisternových třinápravových návěsů typu LAG 0-3-39T/3-Axle Fuel Tank, všechny o obsahu 36 000 litrů, vyhotovila dražební vyhlášku pod č. j. 32599-242/2012-016200-021 ze dne 3. 10. 2012, ve které v rozporu s § 211 odst. 5 daňového řádu nesprávně stanovila nejnižší dražební podání u devíti cisteren vždy u každé z nich ve výši mírně nad jednou třetinou z ceny stanovené znaleckým posudkem namísto dvou třetin z ceny stanovené znaleckým posudkem, na základě které P. J. jako daňový exekutor a licitátor dne 24. 10. 2012 v XY na ulici XY na C. ú. B. v rámci dražby prodal devět kusů (z celkem deseti) těchto cisternových třinápravových návěsů za nižší cenu, než prodány být měly a reálně mohly, čímž České republice zastoupené Ministerstvem financí vznikla škoda minimálně ve výši 1 882 870 Kč,

a obviněná D. S. jako úřední osoba, příslušnice C. s. Č. r., služebně zařazená na tehdejším C. ú. B., jako vedoucí oddělení právní podpory a správy příjmů mající za povinnost podle § 45 odst. 1 písm. a), § 46 odst. 1 zákona č. [361/2003](#) Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v tehdy účinném znění, dodržovat služební kázeň, která spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, které pro ni vyplývaly z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů, ač si byla vědoma, že porušení jejích povinností je spojeno s nebezpečím zmaření splnění důležitého úkolu a s nebezpečím vzniku značné škody na majetku České republiky, v době od 18. 5. 2012 do 3. 10. 2012, kdy se opatřovaly v rámci exekučního řízení podklady pro vydání dražební vyhlášky a kdy se tato vyhláška vyhotovovala, z nedbalosti řádně a důsledně neprováděla kontrolní činnost svých podřízených A. Z. a P. J. provádějících šetření ke zjištění skutečné tržní hodnoty předmětu dražby, jakož i ke zjištění veškerých potřebných s exekučním řízením souvisejících okolností, čímž porušila povinnosti vyplývající z jejího postavení v zaměstnání a jako zástupci správce daně C. ú. B. uložené jí v popisu činnosti služebního místa, stanovených a požadovaných jejím zaměstnavatelem, kde jí mimo jiné byl uložen soustavný výkon činností v právních agendách celního úřadu spojených s rozhodováním v daňovém nebo správním řízení a zabezpečení řádného chodu oddělení tak, aby činnosti oddělení a jeho pracovníků byla v souladu s právními předpisy a vnitřními akty řízení, a dále řízení a kontrola činnosti podřízeného útvaru, kdy byla odpovědna za správnost obsahu předkládaných materiálů, a dále porušila jako zástupce správce daně podle § 1 odst. 2 daňového řádu jí uloženou důležitou povinnost správného zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady, a následně na základě takto jí porušených důležitých povinností v souvislosti s daňovou exekucí nařízenou exekučním příkazem C. ú. B. pod č. j. 32599-2/2012-016200-021 ze dne 18. 5. 2012, kterým byla nařízena dražba movité věci - deseti kusů cisternových třinápravových návěsů typu LAG 0-3-39T/3-Axle Fuel Tank, všechny o obsahu 36 000 litrů, jako vedoucí oddělení právní podpory a správy příjmů předem odsouhlasila A. Z., která vyhotovila dražební vyhlášku pod č. j. 32599-242/2012-016200-021 ze dne 3. 10. 2012, obsahové vymezení této vyhlášky v rozsahu, ve kterém, v rozporu s § 211 odst. 5 daňového řádu, A. Z. nesprávně stanovila nejnižší dražební podání u devíti cisteren vždy u každé z nich ve výši mírně nad jednou třetinou z ceny stanovené znaleckým posudkem namísto dvou třetin z ceny stanovené znaleckým posudkem, na základě které P. J. jako daňový exekutor a licitátor dne 24. 10. 2012 v XY na ulici XY na C. ú. B. v rámci dražby prodal devět kusů (z celkem deseti) těchto cisternových třinápravových návěsů za nižší cenu, než prodány být měly a reálně mohly, čímž České republice zastoupené Ministerstvem financí vznikla škoda minimálně ve výši 1 882 870 Kč.

3. Rozsudek soudu prvního stupně napadli všichni tři obvinění a poškozená Česká republika, zastoupená Ministerstvem financí, odvoláními, která Krajský soud v Brně usnesením ze dne 26. 2. 2019, č. j. 4 To 387/2018-1724, podle § 256 tr. ř. zamítl.

4. Proti usnesení soudu druhého stupně podali všichni tři obvinění prostřednictvím obhájců dovolání.

5. Obviněný P. J. je opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), k) a l) tr. ř., přičemž uvedl, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. může být naplněn i v případě vady v podobě extrémního nesouladu, tedy kardinálního rozporu ve skutkových zjištěních a z nich vyvozených právních závěrech. Nesprávné právní posouzení shledal ve vadné aplikaci kvalifikované skutkové podstaty podle § 330 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku, která je vázána na způsobení značné škody. Soud prvního stupně ji vyčíslil na 1 882 870 Kč, aniž by měl tento závěr oporu v provedeném dokazování. Tato částka totiž byla převzata od Ministerstva financí a soudní rozhodnutí jsou proto zatížena svévolí. Nebyl brán zřetel na důkazy předkládané obhajobou, a rovněž absentoval kauzální nexus mezi uvedením nejnižšího dražebního podání ve vyhlášce a vznikem škody. Absurdní bylo tvrzení obžaloby, podle něhož by se cisterny údajně prodaly v dražbě za 2/3 znaleckým posudkem. Nesouhlasí se znaleckým posudkem. Účelem § 211 daňového řádu bylo stanovit povinnost vycházet ze znaleckého posudku z důvodu nutnosti aplikace přísnějších pravidel. V daném případě však

znalecký posudek stanovené náležitosti neměl a byl proto nezákonný. Dále namítl, že v pozici řadového zaměstnance si nemusel být vědom rozporu stanovení nejnižšího dražebního podání s § 211 odst. 5 daňového řádu. Nebyl seznámen ani s příslušným metodickým předpisem a jeho odpovědnost byla pouze presumována z předpokladu, že disponoval souvisejícími vědomostmi. Navíc nejnižší dražební podání není konečnou cenou. Zmínil svoji snahu ověřit tržní cenu cisteren v systému Tax Expert, byť byl výsledek negativní. Pokud byl pověřen provedením licitace, postupoval v souladu s již pravomocnou vyhláškou, která tak byla závazná. Nebylo prokázáno, že by v době přípravy dražby, ani v době jejího konání věděl o vadnosti vyhlášky, přičemž s přihlédnutím k jeho vzdělání nebylo možné požadovat, aby analyzoval právní texty. I z toho důvodu byla zřízena funkce nadřízených pracovníků. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. namítl, že řízení bylo vedeno pro dva skutky a pokud jedna kvalifikace nebyla aplikována, nemohly se s tím soudy vypořádat pouze v odůvodnění. O druhém přečinu, kterým mělo být porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku, tak nebylo rozhodnuto. Bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces, a konečně vytkl soudům, že při ukládání trestu nezohlednily dobu, jež uplynula od spáchání deliktu. K poslednímu uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. nic bližšího v dovolání neuvedl.

6. Závěrem obviněný P. J. navrhl, aby Nevyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a přikázal soudu prvního stupně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

7. Obviněná A. Z. své dovolání opřela o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. Namítla, že nebyly naplněny všechny znaky kvalifikované skutkové podstaty ve smyslu § 330 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku, konkrétně znak způsobení značné škody. Při absenci skutkových zjištění soudy dovodily škodu ve výši 1 882 870 Kč, která ale není v souladu s provedenými důkazy, což založilo extrémní rozpor mezi nimi a skutkovými zjištěními. Soud prvního stupně rezignoval na zjišťování škody s tím, že je vázán právním názorem odvolacího soudu, jenž rovněž nečinil vlastní skutková zjištění, ale převzal výši škody uváděnou Ministerstvem financí, resp. opírající se o znalecký posudek Ing. V.T. Způsob stanovení škody tak nemá oporu v trestním řízení. Takto zjištěná výše škody pak nemohla obstát i s ohledem na aktuální soudní praxi, podle níž nejnižší podání uvedené v dražební vyhlášce není cenou konečnou, ale pouze nejnižším podáním s tím, že výslednou cenu určuje až samotná dražba. Soudy neuvedly, jaké úkony z nedbalosti opomenula, když její postup byl dozorován Generálním ředitelstvím cel ČR. Poukázala na § 211 odst. 5 daňového řádu, který užívá pojem přiměřeně, v jiných ustanoveních zase pojem obdobně, a to bez výkladu jejich významů. Tento výklad je přitom zásadní pro závěr, zda nejnižší dražební podání mělo být určeno ve výši alespoň 2/3 znalce stanovené ceny cisteren, či zda mohlo být stanoveno i pod touto hranicí. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. nic bližšího neuvedla, pouze z dovolání vyplývá, že jej uplatnila v jeho druhé variantě tedy, že odvolací soud zamítl její odvolání, ačkoli v řízení před soudem prvního stupně byl dán dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

8. Závěrem obviněná A. Z. navrhla, aby Nevyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a přikázal soudu prvního stupně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

9. Obviněná D. S. své dovolání opřela o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Vytkla odvolacímu soudu, že se nezabýval jejími odvolacími námitkami. Nebyla užita přílehavá právní kvalifikace. Byla úřední osobou ve smyslu § 127 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, nicméně k trestní odpovědnosti je nutné, aby se činu dopustila v souvislosti s její pravomocí a odpovědností. Za akt veřejné moci se ovšem podle nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 505/98 nepovažuje řízení podřízených, ve vztahu k nimž není v pozici úřední osoby. Při provádění dražby jí přitom ani nebyly svěřeny žádné úkony či pravomoc. Pokud jde o aplikaci § 211 odst. 1 a 5 daňového řádu, resp. pojem přiměřeně, nebyla v době spáchání jednání, avšak ani nyní, k dispozici relevantní judikatura, ani v rámci celní správy ucelená metodika vykládající postup. Ve věci je důkazní nouze, a bez bližšího odůvodnění byly odmítnuty návrhy na doplnění dokazování. Nebylo prokázáno, že by předem

odsouhlasila dražební vyhlášku vyhotovenou spoluobviněnou A. Z. Související výpověď svědkyně M. S. je pro svědectví z druhé ruky nepoužitelná a jedná se o tvrzení proti tvrzení. Ze soudních rozhodnutí není zřejmé a ani dostatečně odůvodněno, proč soud uvěřil spoluobviněné A. Z. a nikoli jí. Měl přitom postupovat v souladu se zásadou *in dubio pro reo*. K tomuto předložila svoji emailovou komunikaci se spoluobviněnou, která pro ně byla běžným komunikačním prostředkem, a je z ní zřejmé, že v ní konzultace ohledně výše dražebního podání v předmětné dražbě nebyla. Její pochybení tak zůstalo pouze v obecné rovině, že důsledně neprováděla kontrolní činnost podřízených. Výše škody, byla stanovena nepřesně, neboť vyvolávací cena nebyla určena ve výši 1/3 ceny, ale mírně nad touto hranicí, navíc zmíněná hranice byla pouze východiskem pro nejnižší podání, skutečná cena se mohla projevit až v dražbě. Soudem stanovená výše škody je tedy hypotetická, neboť nelze prokazatelně určit, že by cisterny byly vydraženy i za cenu vyšší. Na tom nic nemění ani jejich pozdější prodej po značných opravách. Odvolací soud v této souvislosti uvedl, že žádné velké investice provedeny nebyly, což však svědčí o ignoranci části trestního spisu. K náhradě škody se přihlásily dva subjekty, a to Česká republika a společnost GERBEX, s. r. o., „v likvidaci“, přičemž druhé jmenované společnosti nebyla státem žádná škoda za nesprávný úřední postup přiznána. V tomto řízení pak byla určena škoda pro trestněprávní účely, přestože soudy konstatovaly, že ji nelze dovodit v civilněprávní rovině, což je flagrantním zásahem do jejích práv. Ke znaleckým posudkům zpracovaným ve věci namítla, že se vycházelo z posudku Ing. Z.M., který vycházel z posudku Ing. P.Č., jenž se opíral o prohlídku cisteren provedenou Ing. V.T., což bylo zjištěno až následně. Z posudku Ing. P.Č. vůbec nevyplývá, že by se na jeho zpracování účastnila jiná osoba. Primární znalecký posudek Ing. P.Č. nenaplnil formální náležitosti a proto je nezákonný, stejně pak, s ohledem na zásadu ovoce z otráveného stromu, i důkazy na něj navazující. Konečně poukázala na zásadu subsidiarity trestní represe a dovodila, že pokud by bylo shledáno, že se dopustila tvrzeného jednání, mělo by být hodnoceno v kontextu její osobnosti a pracovního zařazení.

10. Závěrem obviněná D. S. navrhla, aby Nevyšší soud zrušil ve vztahu k ní rozhodnutí soudů obou stupňů a přikázal soudu druhého či prvního stupně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

11. Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření k dovolání P. J. uvedla, že nelze přisvědčit jeho námitkám, týkajícím se kvality znaleckého posudku, stejně jako přiměřenosti mu uloženého trestu. Opodstatněným neshledala ani tvrzení o porušení práva na spravedlivý proces v důsledku nerozhodnutí o přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku, uvedeného v obžalobě, neboť se jednalo o právní kvalifikaci téhož skutku, kterou nebyl soud vázán. Důvodnou však shledala argumentaci obviněného, kterou napadl posouzení subjektivní stránky jeho jednání, neboť v popisu skutkového děje absentuje vyjádření skutkových okolností, podkládajících závěr o naplnění § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, což platí pro všechny obviněné. Vyslovila souhlas se zjištěním viny obviněných stran přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1 tr. zákoníku, tedy včetně subjektivní stránky a správně byl zjištěn postup v rozporu s § 211 odst. 5 daňového řádu. V provedeném dokazování nemá podle jejího názoru oporu zjištění výše škody, nutné pro aplikaci kvalifikované skutkové podstaty. Jednak nejnižší dražební podání bylo stanoveno mírně nad 1/3 znaleckem zjištěné ceny, což mělo být zohledněno, a současně nebyla prokázána potencialita prodeje cisteren za 2/3 takové ceny. Je možné přisvědčit soudům, že nabyvatelé předmětů dražby je prodali za cenu vyšší, avšak v průběhu dražby nebyla cena příhozy zvyšována a vydražitelé tak využili nízkého nejnižšího dražebního podání, které by nemuseli využít při jeho stanovení v jiné výši a mohlo by dojít k opakované dražbě za cenu nižší (§ 225 daňového řádu). Výslech vydražitelů k této otázce proveden nebyl. Poukázala rovněž na investice, konkrétně u prvních dvou cisteren podle pořadí v dražbě. Dále doplnila, že s ohledem na nedbalostní charakter činu není možná jeho kvalifikace jako pokusu. K ostatním námitkám obviněné A. Z. uvedla, že nejsou důvodné, zejména pokud jde o její vědomí odlišného výkladu předmětných ustanovení daňového řádu, proto by v případě absence jiných námitek bylo namístě toto dovolání

podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnout. Opodstatnění neshledala ani v části tvrzení obviněné D. S., pokud namítala absenci upozornění na odlišný výklad § 211 odst. 5 daňového řádu, resp. že se nenacházela v postavení úřední osoby, a to ani s přihlédnutím k usnesení Ústavního soudu ve věci sp. zn. I. ÚS 505/98. Jisté opodstatnění lze shledat v argumentaci, již se obviněná domáhala aplikace subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku, neboť se jednalo o jinak bezúhonné pracovníky celní správy, kteří pochybili jen z nedbalosti. Uvedené by však mělo zásadní význam pouze za předpokladu dovození naplnění znaků i kvalifikované skutkové podstaty ve smyslu § 330 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku, což se nestalo.

12. Státní zástupkyně proto navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a přikázal soudu prvního stupně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

13. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání jsou přípustná [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř.], byla podána osobami oprávněnými [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), a splňují i obligatorní náležitosti stanovené v § 265f odst. 1 tr. ř. Dále Nejvyšší soud shledal, že dovolání obviněných jsou zjevně neopodstatněná.

14. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

15. Z dikce uvedeného ustanovení plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním vytýkat výlučně vady hmotně právní. Zpochybnění správnosti skutkových zjištění do zákonem vymezeného okruhu dovolacích důvodů podle § 265b tr. ř. zahrnout nelze. Soudy zjištěný skutkový stav je pro dovolací soud východiskem pro posouzení skutku z hlediska hmotného práva. Dovolací soud tedy vychází ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn soudy prvního a druhého stupně.

16. V mezích dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze namítat, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoliv o trestný čin nejde, nebo že jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

17. Na podkladě dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nelze ovšem namítat a ani přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkového stavu ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. ani prověřovat úplnost provedení dokazování a správnost hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci ustanovení procesních, nikoliv hmotně právních. Dovolání lze opírat jen o námitky hmotně právní povahy, nikoli o námitky skutkové.

18. Současně platí, že obsah konkrétně uplatněných námitek, o něž se opírá existence určitého dovolacího důvodu, musí věcně odpovídat zákonnému vymezení takového dovolacího důvodu podle § 265b tr. ř., nestačí jen formální odkaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů.

19. Námitky, kterými obvinění polemizují se skutkovými zjištěními soudů, popřípadě vznášejí výhrady proti hodnocení a rozsahu provedených důkazů, nelze s ohledem na výše uvedené podřadit pod uplatněný, ale ani pod jiný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 tr. ř. Ačkoli tedy obvinění především odmítají odpovědnost za vadný postup při prodeji cisteren, činí tak primárně s odkazem na odlišné skutkové závěry, resp. s odkazem na údajná procesní pochybení soudů obou stupňů. Formálně by tedy zmíněné námitky byly s to naplnit uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., avšak materiálně se s jeho obsahem zcela míjí, a proto je nelze pod tento, ani pod jiný dovolací důvod

podle § 265b tr. ř., podřadit.

20. Nejvyšší soud připomíná, že ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně, ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Do skutkových zjištění soudů prvního a druhého stupně může Nejvyšší soud zasáhnout jen zcela výjimečně, pokud to odůvodňuje extrémní rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními z nich učiněnými. V takovém případě je dotčeno ústavně garantované základní právo obviněného na spravedlivý proces a zásah Nejvyššího soudu má podklad v čl. 4 a 90 Ústavy (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2010, sp. zn. 7 Tdo 448/2010). Nejvyšší soud však mezi skutkovými zjištěními soudů obou stupňů a provedenými důkazy neshledal žádný rozpor, natož extrémní. Soudy si vytvořily dostatečný skutkový podklad pro svá rozhodnutí v souladu s § 2 odst. 5 tr. ř. a nijak nevybočily z mezí volného hodnocení důkazů v souladu s § 2 odst. 6 tr. ř. Všechny důkazy soudy hodnotily podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, v souladu s pravidly formální logiky a zásadou volného hodnocení důkazů, čímž dospěly ke správným skutkovým závěrům odpovídajícím výsledkům dokazování. Obhajoba obviněných byla vyvrácena především svědeckými výpověďmi M. S., J. R. a B. T., dále znaleckými vyjádřeními Ing. P.Č., Ing. Z.M. a Ing. V.T., znalců z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady motorových vozidel, a dále listinnými důkazy týkajícími se provádění dražby a dalších úkonů provedených ve vztahu k cisternám. Protože Nejvyšší soud ve věci neshledal ani jiné porušení práva na spravedlivý proces, není zde tedy důvodu k zásahu Nejvyššího soudu do skutkového stavu zjištěného soudy.

21. Přesto je namístě k tvrzením obviněných konstatovat následující. Především dokazování bylo provedeno v dostatečném rozsahu, tedy nebyl důvod k jeho doplnění výsledkem osob, které následně s cisternami nakládaly. Jak konstatoval odvolací soud (bod 28. jeho usnesení), ke stavu cisteren v době exekuce, resp. dražby, byla provedena rozsáhlá fotodokumentace a rovněž bylo podrobně listinnými důkazy (zejména fakturami) podloženo jejich další užívání, opravy, změny vlastníků i sjednané ceny. K související námitce obviněné D. S. lze proto konstatovat, že nebyl důvod k prokazování téhož dalšími důkazy, přičemž s ohledem na zmíněné vyjádření soudu nebyl předmětný důkazní návrh ani opomenut.

22. S ohledem na námitky obviněných P. J. a D. S. stran znaleckého zkoumání cisteren lze poukázat na písemné a poté i ústní vyjádření znalců. První znalecké vyjádření bylo vypracováno Ing. P.Č., a to na základě vyžádání C. ú. B. k postupu v daňové exekuci. Byť vyžádání původně směřovalo k dalšímu znalci z téhož oboru a odvětví, Ing. V.T., za akceptace všech stran, a to i C. ú. B., následně došlo k naznačené změně. Znalec Ing. P.Č. pak sice neprovedl osobně prohlídku předmětů ocenění – cisteren, nicméně vycházel z dostatečné fotodokumentace, zajištěné Ing. V.T. Relevanci jeho závěrů proto není důvodu nijak zpochybňovat (když tak nečinili obvinění ani celní úřad v době jeho písemného předložení), a to ani z pohledu souladu posudku se zákonem.

23. Na tento úkon pak navazuje posudek znalce Ing. Z.M. Rovněž jím podanému posudku není namístě vytýkat jakoukoli vadu, a už vůbec ne s odkazem na teorii plodů z otráveného stromu, především z toho důvodu, že tuto teorii české trestní právo nepřijalo (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 6. 2017, sp. zn. 6 Tz 3/2017). Navíc je nutné doplnit, že Ing. Z.M. zpracoval svůj posudek samostatně, byť vycházel z obdobných podkladů jako znalec shora uvedený, a také ceny cisteren dovodil srovnatelné, i když nikoli zcela shodné.

24. Jednání obviněné D. S. bylo prokázáno mimo jiné svědeckou výpovědí M. S., která vypovídala o tom, co svými smysly vnímala, tedy jak probíhal postup ve věci a konzultace s obviněnou A. Z., resp. co jí bylo v rámci nich sděleno. Její výpověď je současně zcela v souladu s výpovědí obviněné A. Z. Soudy obou stupňů tak o důkazně podloženém průběhu jednání neměly pochybnosti, které nezaložila

ani předložená emailová korespondence mezi obviněnou D. S. a spoluobviněnou A. Z., týkající se jiného předmětu dražby. Nebylo tedy namíste postupovat ve smyslu zásady in dubio pro reo. Navíc je opět nutné doplnit, že námitka opírající se o uvedenou zásadu nemůže naplňovat dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ani jiný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 tr. ř., neboť rovněž směřuje výlučně do skutkových zjištění soudů a proti způsobu hodnocení provedených důkazů. Je tudíž zjevné, že tato zásada má procesní charakter, týká se jen otázek skutkových a jako taková není způsobilá naplnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ani žádný jiný (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 4 Tdo 1572/2016).

25. V daném rozsahu Nejvyšší soud shledal, že se dovolání obviněných opírají o námitky napadající skutková zjištění, tedy o námitky, jež se mívají s možnostmi § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., přičemž na jejich podkladě není ani namíste jakkoli zpochybnit tyto závěry vyslovené soudy obou stupňů.

26. Pod uplatněný dovolací důvod však lze podřadit námitky obviněných, jimiž v podstatě shodně namítli pochybení při výkladu § 211 odst. 5 daňového řádu (které je sice ustanovením procesním a nikoli hmotně právním, nicméně na jeho výklad navazuje trestní odpovědnost obviněných), a dále napadli existenci znaku škody, tedy kvalifikované skutkové podstaty podle § 330 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku. Tyto námitky jsou však zjevně neopodstatněné.

27. Pokud jde o první část této dovolací argumentace obviněných, je možné v podstatě odkázat na úvahy soudů obou stupňů. Je zjevné, že jestliže daňový řád v citovaném ustanovení zakotvil pravidlo, podle něhož se při dražbě (mimo jiné) movité věci, jejíž ocenění provedené znalcem přesahuje částku 500 000 Kč, uplatní přiměřeně postup stanovený pro ocenění a prodej v dražbě při daňové exekuci prodejem nemovitých věcí a postup pro rozvrhové řízení, je v případě úkonů podle něj nutné při naplnění definované podmínky zohlednit pravidla stanovená pro jiný postup (mimo jiné pro prodej v dražbě při daňové exekuci prodejem nemovitých věcí, viz § 222 odst. 1 daňového řádu) a úměrně je aplikovat. Základní podstata tohoto ustanovení tak byla zřejmá a navíc všichni obvinění na ni byli upozorněni svědkyní M. S., jejíž výpověď byla shledána věrohodnou a která přiměřený postup užila a připravovala od toho se odvíjející dražební vyhlášku. Svědkyně ovšem byla po poradě svých nadřízených, obviněných A. Z. a D. S., z úkonů v této věci odvolána a její místo zaujal obviněný P. J. Následně všichni obvinění znění citovaného ustanovení i upozornění svědkyně zcela ignorovali a namísto výchozí ceny pro nejnižší nabídku ve výši 2/3 znalcem stanovené hodnoty ji určili na cca 1/3, tedy ve výši určené nikoli přiměřeným postupem ve vztahu k ocenění a prodeji v dražbě při daňové exekuci prodejem nemovitých věcí, ale naprosto jinak, bez vztahu k tomuto pravidlu. Stalo se tak současně bez jakéhokoli přijatelného důvodu, resp. pouze s odkazem na nedobrý technický stav cisteren a potřebu změny jejich pravostranného ventilu pro možnost užívání v České republice, což však byly okolnosti, které znalec výslovně při stanovení ceny cisteren zohlednil, a tudíž nebyl důvod k tomu je promítnout do nejnižšího dražebního podání v podstatě dvakrát. Pochybení obviněných je tak zcela zřejmé.

28. Jestliže dále obvinění napadli výši způsobené škody, je namíste konstatovat, že soud prvního stupně se tímto momentem zabíral spíše stručně, patrně v návaznosti jeho podrobné řešení v dříve vydaných rozhodnutích v této věci (rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 4. 5. 2017, č. j. 90 T 133/2016-1420, usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 10. 2017, č. j. 4 To 189/2017-1464, usnesení v Městského soudu v Brně ze dne 15. 3. 2018, č. j. 90 T 133/2016-1508 a usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 6. 2018, č. j. 4 To 176/2018-1540), z nichž v daném ohledu vyplynul zásadní názor krajského soudu, podle něhož je za výši škody nutné považovat rozdíl mezi cca 1/3 ceny cisteren, vypočítané z ceny stanovené znalcem, užitá jako nejnižší dražební podání, což také byla konečná prodejní cena vozidel, a 2/3 ceny, která měla být podle stanovených zákonných pravidel pro určení nejnižšího dražebního podání aplikována.

29. S tímto názorem se Nejvyšší soud ztotožňuje. Obecně je namíste ke znaku škody uvést, že jde o

újmu majetkové povahy na cizím majetku. Jedná se nejen o zmenšení majetku (*damnum emergens*), tedy úbytek hospodářské hodnoty, ale i o ušlý zisk (*lucrum cessans*), tedy o to, o co by jinak byl majetek oprávněně zvětšen. Obsahem škody tu může být peněžitá částka, nějaká věc, ale i konání nebo opomenutí, které má určitou majetkovou hodnotu.

30. K námitkám obviněných lze doplnit následující. Především není podstatné, zda byl výše popsán postup (určení způsobené škody) v řízení původně navržen oznamovatelem trestné činnosti, tedy Ministerstvem financí či kýmkoli jiným, zásadní je jeho správnost a dokazování provedené v tomto směru v průběhu hlavního líčení či veřejného zasedání. Výše škody je potom jistě v určitém smyslu hypotézou, což je ovšem v případě dovozování ušlého zisku (tedy jeho rozdílu v případě řádného běhu věcí a běhu protiprávně ovlivněného) běžné. V trestním právu přitom není vyloučené a ani neobvyklé zohlednění určitých hypotéz ani v jiných případech (srov. např. stanovení výše nebo rozsahu hrozících škod u pokusů trestných činů), jsou-li takové závěry dostatečně podloženy provedenými důkazy. V posuzované věci tomu tak bylo, neboť bylo důvodně vycházeno zejména ze znaleckých závěrů a současně i z reálného nakládání s cisternami, kdy tyto byly nejprve počátkem roku 2012 nakoupeny (jako ojeté) za cenu (celkem) 13 750 000 Kč bez DPH, následně v říjnu 2012 prodány v dražbě za celkovou cenu 2 480 000 Kč včetně DPH, poté byly provedeny určité opravy ve zjištěném rozsahu cca 2 760 000 Kč, následně byly v průběhu krátké doby prodány za celkovou cenu cca 11 360 000 Kč, tedy se ziskem více než stoprocentním. Výhodnost zjevně byla dána nejen pro případ jejich zobchodování (dalšího prodeje), ale současně i pro jejich případné další užívání v podobě nižších nákladů na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

31. Nelze také přehlédnout, že pokud daňový řád stanoví pro dané případy určení nejnižšího dražebního podání ve výši 2/3 ceny určené znalcem, připouští již takto jeho určení do jisté míry výhodně, tzv. pod cenou, protože příliš vysoké nejnižší dražební podání by omezovalo zájem o dražbu (srov. Lichnovský, O., Ondříšek, R. a kol. Daňový řád. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 792). Již za takto určených podmínek je tudíž předpokládáno vyvážení mezi požadavkem ekonomiky řízení a získání dostatečného výtěžku bez prodloužení řízení, tedy za prodejnosti předmětu dražby, na straně jedné a zájmy dlužníka i věřitele na straně druhé.

32. Nejvyšší soud v návaznosti na vyjádření státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství dodává, že neshledává podstatnou absenci výsledku vydražitelů, neboť z jejich pohledu a zejména s přihlédnutím k velmi nadstandardnímu zisku za podmínek protiprávně nastavených obviněnými se pochopitelně zisk za řádně určeného nejnižšího dražebního podání může jevit jako méně výhodný, byť reálně tomu tak není. Navíc vzhledem k tomu, že tyto osoby v prověřování formou podání vysvětlení neuvedly významnější skutečnosti, nebyl jejich výslech požadován a proveden. Tvrzená potřeba doplnění dokazování by pak ve svém důsledku mohla být vyložena až jako nutnost (pro dovození zmíněné škody) nalezení konkrétní osoby, jež by prohlásila, že by bývala v řádně konané dražbě cisterny koupila, což by ovšem bylo požadavkem nepřiměřeným, nereflektujícím logické závěry, vyplývající z doposud učiněných zjištění.

33. Pokud pak byla v témže vyjádření zmíněna možnost konání opakované dražby pro případ, že by řádná nemohla pro nezájem úspěšně proběhnout, lze na okraj připomenout, že opakovaná dražba je realizována za stanovení nejnižšího dražebního podání ve výši 1/2 znalcem určené ceny (§ 225 odst. 2 daňového řádu). I prodej při takovém úkonu by značil dosažení vyšší prodejní ceny, jejíž rozdíl oproti ceně dosažené dražbou konanou v návaznosti na protiprávní jednání obviněných by rovněž zakládal shodnou kvalifikaci jako nyní užitou.

34. K námitkám obviněné D. S. je namísto doplnit, že opravy cisteren byly dostatečně zadokumentovány (viz č. l. 646 a násl.) a celý průběh nakládání s jednotlivými vozidly včetně cen byl sepsán do tabulky (č. l. 517), z čehož soudy vycházely, nejméně při určení škody, tedy tuto část spisu nemohly ignorovat. Vytykané vyjádření odvolacího soudu (že žádné velké investice provedeny

nebyly) je potom třeba vnímat v tom smyslu, že cisterny nebyly podrobeny žádné významné přestavbě, která by naprosto zásadně zasáhla do jejich cenových poměrů.

35. Z uvedených skutečností především vyplývá, že nejnižší dražební podání bylo obviněnými stanoveno zcela neadekvátně nízko, bez respektu ke zjištěným a podloženým cenám. Současně je zřejmé, že i při stanovení ceny ve výši 2/3 z ceny určené znalcem, tj. celkově o 1 882 870 Kč vyšší, by stále zůstával značný prostor pro zisk vydražitelů, tedy ani taková nabídka by neztrácela na podnikatelské atraktivnosti a je tudíž zjevně odůvodněný předpoklad, že by vozidla byla i za řádně a v souladu se zákonnými pravidly stanoveným nejnižším dražebním podáním prodána. Závěr o výši způsobené škody je tedy správný.

36. K námitce obviněného P. J. ohledně absence příčinné souvislosti mezi stanovením nejnižšího dražebního podání a vznikem škody je nutné uvést, že příčinný vztah (nexus causalis) je obligatorním znakem objektivní stránky trestného činu, a proto pachatel může být trestně odpovědný za trestný čin jen tehdy, pokud svým jednáním skutečně způsobil trestněprávně relevantní následek. Není-li zde příčinný vztah, nelze mu k tíži přičítat následek, což pak vede k tomu, že odpadá i jeho trestní odpovědnost. Základem příčinného vztahu je teorie podmínky (conditio sine qua non), podle níž je příčinou každý jev, bez něhož by jiný jev buď vůbec nenastal, anebo nenastal způsobem, jakým nastal (co do rozsahu poruchy či ohrožení, místa, času apod.). V moderní české nauce je teorie podmínky, zakládající v samotném pojetí conditio sine qua non příliš širokou odpovědnost, korigována především za použití zásad umělé izolace jevů a gradace příčinné souvislosti (konkrétního zkoumání příčinných vztahů), jakož i zkoumáním vztahu kauzality a zavinění a s ním souvisejícím tzv. přerušením příčinné souvislosti (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 162 a 163).

37. V návaznosti na uvedený teoretický výklad a s ohledem na učiněná skutková zjištění je třeba uvést, že vznik škody je ve zřejmé příčinné souvislosti s jednáním obviněných, kteří zajistili vydání vyhlášky se stanoveným nepřiměřeně nízkým nejnižším dražebním podáním, což umožnilo prodej cisteren za nepřiměřeně nízkou cenu. Bez právě takového protiprávního jednání obviněných by přitom zmíněný následek zjevně možný nebyl, resp. za řádného běhu věcí by nejnižší dražební podání bylo vyšší (souladné se stanovenými pravidly) a ke vzniku škody by nemohlo dojít.

38. Všichni obvinění pak poukazují na skutečnost, že nejnižší podání uvedené v dražební vyhlášce není konečnou cenou, kterou určuje až samotná dražba, resp. její průběh. Tomu je sice namíste přisvědčit, ale s tím, že přesto je význam nejnižšího dražebního podání značný, neboť byť konečná cena může být zásadně vyšší (tato možnost, tedy zvýšení konečné ceny v důsledku příhozů, však obviněným nijak v jejich neprospěch přičítána nebyla), vytváří (při tzv. anglickém způsobu licitace) dolní hranici, kterou v dané nařízené dražbě nelze snížit. Zmíněná dolní hranice v dražbě realizované obviněnými ovšem byla, jak již bylo řečeno, nepřiměřeně nízká.

39. Obviněná D. S. v dovolání namítla, že výše škody byla určena nepřesně, neboť nejnižší dražební podání jednotlivých předmětů (cisteren) nebyly stanoveny přímo na 1/3 jejich cen, zjištěných znalcem, ale mírně nad touto hranicí. Tato skutečnost však nebyla přehlédnuta a skutková věta výroku o vině ji zřetelně zmiňuje, a k jejímu zohlednění došlo i v rámci stanovení výše škody, která nebyla vyčíslena jako rozdíl mezi 2/3 a 1/3 znalcem stanovených cen, ale jako rozdíl mezi ve vyhláškách stanovenými nejnižšími dražebními podáními, která také ve svém souhrnu vytvořila celkovou prodejní cenu všech cisteren a 2/3 znalcem zjištěných cen (tedy jedná se o hodnotu nižší, než by byl matematicky přesný rozdíl mezi 2/3 a 1/3 ze stanovených cen).

40. Obviněný P. J. namítl, že si nemusel být vědom rozporu stanovení nejnižšího dražebního podání s § 211 odst. 5 daňového řádu, nebyl seznámen s metodikou upravující tento postup, přičemž měl snahu ověřit cenu cisteren v Tax Expert, avšak neúspěšně a do celého procesu vstoupil, když již

vyhláška nabyla právní moci a byla závazná. Jak ovšem vyplývá ze skutkových zjištění soudů, před obviněným vykonávala přípravné práce pro provedení dražby v rámci daňové exekuce svědkyně M. S., která však vyjádřila pochybnosti o správnosti stanovení nejnižšího dražebního podání ve výši 1/3 z ceny stanovené znalcem s tím, že záležitost konzultovala s kolegy. Proto také byla z případu odvolána. Obviněný byl současně o jejích pochybnostech informován, neboť zásadní komunikace probíhala za jeho přítomnosti. Zároveň pak i sám sdělil, že prováděl určité přípravné práce, pokoušel se, byť se negativním výsledkem, ověřit cenu vozidel a vyhledával znalce (viz jeho výpověď u hlavního líčení na č. l. 1256). V konečné fázi celého procesu, na základě již skutečně dříve vydané pravomocné dražby vyhlášky, v pozici licitátora provedl dražbu za takto nesprávně nastavených podmínek.

41. V návaznosti na to je nutné konstatovat, že obviněný jako zaměstnanec celní správy s povinnostmi uvedenými v popisu skutkového děje se podílel na přípravě předmětné dražby i na její konečné realizaci, za situace, kdy byl informován i o zásadní nesrovnalosti tohoto procesu, spočívajícím v nesouladu s § 211 odst. 5 daňového řádu.

42. Rovněž je v této souvislosti namíste připomenout, že úřední osobou je podle § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku i odpovědný úředník orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá při tom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů. Pravomoc spočívá v oprávnění orgánu vykonávat veřejnou moc, přičemž veřejnou mocí se rozumí taková moc, která autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech jiných osob (subjektů), ať již přímo nebo zprostředkovaně. Osoba, která nedisponuje rozhodovací pravomocí nebo pravomocí bezprostředně s takovou rozhodovací pravomocí související, nemůže být úřední osobou (srov. R 17/1967 a R 50/1974). Úřední osobou je však nejen osoba, která přímo vydává nebo učiní konkrétní rozhodnutí, ale i úřední osoba, která věcně připravuje takové rozhodnutí za podmínky, že bez této přípravy by předmětné rozhodnutí nemohlo být učiněno, anebo která takové rozhodnutí vykonává, tedy zabezpečuje výkon rozhodnutí, a to bez ohledu na to, zda se jedná o rozhodnutí věcně správné či nesprávné. V tomto smyslu rozhodl Ústavní soud např. v případě (ÚS 49/2000-n), ve kterém šlo o zodpovězení otázky, zda daňový kontrolor finančního úřadu je při provádění daňové kontroly ve fázi přípravy podkladů pro vydání rozhodnutí úřední osobou, která disponovala k tomu svěřenou pravomocí. Ústavní soud k tomu uvedl, že „proces rozhodování zahrnuje fázi přípravnou, fázi vlastního přijetí rozhodnutí (jeho učinění) a konečně fázi výkonu tohoto rozhodnutí...“ (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1362).

43. Všechny naplněné znaky skutkové podstaty přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku, jichž se obviněný dopustil, jsou pokryty jeho zaviněním, a to (je možno doplnit, že nejméně) ve formě nedbalosti nevědomé podle § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, jak konstatovaly soudy obou stupňů, neboť navzdory zřetelně se nabízejícímu výkladu jim stanovených pravidel, kterých měl dbát a které byly poměrně významné pro splnění jemu stanovených úkolů a navzdory rovněž zřetelnému upozornění svévolně a bez jakéhokoli relevantního podkladu přijal výklad a navazující postup odlišný a současně chybný, omezující jak příjem státu z prodeje vydražených věcí, tak ovšem i omezující úhradu dluhu společnosti GERBEX, s. r. o., „v likvidaci“, tedy ve svém důsledku poškozující i tuto obchodní korporaci, nikoli jen fiskální zájmy státu. S ohledem na některé výše uvedené skutečnosti Nejvyšší soud dodává, že obviněný právní posouzení svého zavinění v podstatě v dovolání ani nenamítl, když v této souvislosti uplatnil spíše námitky směřující do správnosti zjištěného skutkového stavu, tedy zda v danou dobu disponoval dostatečnými informacemi (které zjevně měl např. od svědkyně M. S.). Tyto skutkové okolnosti pak byly dostatečně popsány ve výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, popřípadě v podrobnostech dále uvedeny v odůvodnění jeho rozsudku. V obecném smyslu potom popsané závěry platí pro všechny tři obviněné.

44. Souhrnně řečeno, obviněný jednal ve věci jako člen týmu, podílejícího se na přípravě a realizaci dražby, byť nebyl jeho vedoucím, a navzdory vědomosti o nesouladu s právní úpravou a

pochybnostmi s tím souvisejícími, resp. na to navazujícími, tedy se zjevnou možností způsobení škody, postupoval tak, aby dražba za naznačených nesprávných podmínek proběhla. S přihlédnutím k dalším shora vysloveným závěrům je tak zřejmé, že obviněný svým jednáním naplnil všechny znaky přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku, jak správně dovodily soudy obou stupňů a nemohlo tak dojít ani k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Zcela na okraj Nejvyšší soud dodává, že určitá nižší míra ingerence obviněného do skutkového děje našla odraz v nižším mu uloženém trestu (v porovnání se spoluobviněnými).

45. Zcela shodný závěr je namístě i stran právní kvalifikace jednání obviněné A. Z., která v rámci doposud nevypořádané části dovolací argumentace uvedla, že nebylo v řízení dostatečně vyloženo, jaké úkony z nedbalosti opomenula, když její postup byl dozorován Generálním ředitelstvím cel ČR. K tomu Nejvyšší soud konstatuje, že pochybení obviněné v zásadě vyplývá z již výše řečeného, když přes stanovenou právní úpravu a původně zahájený správný postup svědkyně M. S. se přičinila o postup jiný, vedoucí ke způsobení škody. Zmíněného deliktu se pak nedopustila opomenutím určitého úkonu, ale jeho aktivní realizací v rozporu se zmíněnými předpisy, resp. jejími povinnostmi zmíněnými ve skutkové větě výroku o vině. Její postup (a nikoli pouze její) pak byl z podnětu informací likvidátora společnosti GERBEX, s. r. o., „v likvidaci“, předmětem kontroly, jejíž závěry reprodukoval svědek J. R. (srov. také č. l. 114) a které také v konečném důsledku vedly k podání trestního oznámení ze strany Ministerstva financí. Ani právní kvalifikaci jednání obviněné A. Z. tak nelze ničeho vytknout.

46. Pokud jde o zbývající námitky obviněné D. S., především s odkazem na usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 2. 1999, sp. zn. I. ÚS 505/98, namítla, že nemohla ve věci vystupovat v pozici úřední osoby, protože pouze řídila podřízené, stran dražby jí žádné pravomoci nepřislušely. K tomu je nutné především uvést, že zmíněné usnesení Ústavního soudu se na nyní projednávanou věc plně nevztahuje. Jeho podstatou totiž bylo hodnocení aktu nadřízeného vůči podřízenému v rámci bezpečnostního sboru, přičemž bylo konstatováno, že takový akt charakter vrchnostenského rozhodování o právech a povinnostech jiných osob nemá. Obviněná D. S. ovšem v posuzované věci nekonala s omezením na interní vztahy, ale její úkony směřovaly do zajištění a realizace dražby, což je již problematika obsahově pod výkon pravomoci úřední pravomoci zjevně podřaditelná. V rámci tohoto jednání pak konzultovala další postup s obviněnou A. Z. a zjevně jej ovlivňovala v tom smyslu, jak je popsáno ve výroku o vině.

47. Obviněná D. S. dále v dovolání namítla, že o náhradu škody se přihlásily dva subjekty, a to Česká republika a společnost GERBEX, s. r. o., „v likvidaci“, tedy si dva subjekty činí nárok na tytéž finanční prostředky, přičemž společnosti GERBEX, s. r. o., „v likvidaci“, nebyla žádná škoda za nesprávný úřední postup přiznána. Rovněž poukázala na to, že byla vyčíslena škoda pro trestněprávní účely, přestože soudy konstatovaly, že ji nelze dovodit v civilněprávní rovině, což považuje za flagrantní zásah do jejích práv. K tomu Nejvyšší soud uvádí, že nárok na náhradu škody může v trestním řízení uplatnit i více subjektů, jejichž nároky se mohou odvíjet od různých skutečností, rovněž mohou např. působit vedle sebe či se vylučovat. Obdobná situace byla dána v projednávané věci, ovšem její řešení zásadně nemá bezprostřední vliv na správnost právního posouzení jednání, resp. je mu v konkrétnu spíše vzdálené, což také vedlo soudy k tomu, že oba subjekty, nárokuje si náhradu majetkové škody, odkázaly podle § 229 odst. 1 tr. ř. na řízení ve věcech občanskoprávních. Irelevantní je v téže souvislosti také, zda společnost GERBEX, s. r. o., „v likvidaci“, požadovala či požaduje nějakou náhradu škody s ohledem na nesprávný úřední postup [viz zákon č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů], či nikoli. Pokud obviněná namítla, že byla vyčíslena škoda pro trestněprávní účely, avšak nikoli v civilněprávní rovině, není

zřejmě, k čemu má námitka směřovat a v jakém směru výrok o náhradě škody napadá. Jestliže by totiž byli poškození chybně odkázáni na náhradu škody na občanskoprávní řízení, ač by jejich nárok mohl být alespoň zčásti akceptován v adhezním řízení, znamenalo by to změnu vydaného rozhodnutí v neprospěch obviněné, což z podnětu jejího dovolání činit nelze. Z obecnějšího pohledu je nicméně možné odkázat na bod 33. usnesení odvolacího soudu, jenž konstatoval nemožnost rozhodnout o náhradě škody při zohlednění souvisejících předpisů, zejména zákoníku práce, když pro takové rozhodnutí v tomto trestním řízení nejsou dodatečné podklady.

48. Poslední námitkou obviněné D. S. je, že měla být v jejím případě aplikována zásada subsidiarity trestní represe. K tomu Nejvyšší soud uvádí, že trestným činem je podle trestního zákoníku takový protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně (§ 13 odst. 1 tr. zákoníku). Zásadně tedy platí, že každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem a je třeba vyvodit trestní odpovědnost za jeho spáchání. Tento závěr je pouze v případě méně závažných trestných činů korigován použitím zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle níž trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní za předpokladu, že posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, publikované pod č. [26/2013](#) Sb. rozh. tr.).

49. S ohledem na popsaná teoretická východiska je třeba uzavřít, že v posuzované věci předmětnou zásadu aplikovat nelze. Obviněná naplnila všechny znaky výše uvedeného přečinu, když hranici výše škody, nutnou pro aplikaci dané kvalifikované skutkové podstaty výrazně překonala, a to téměř čtyřikrát. Nelze současně dovodit ničeho, co by odůvodňovalo tvrzení o nedosažení spodní hranice trestnosti běžně se vyskytujících deliktů dané skutkové podstaty, a to ani v kontextu její osobnosti a pracovního výkonu a zařazení, jak dodala obviněná v dovolání. Na uvedeném rovněž ničeho nemění, že se obviněná dopustila svého činu v rámci nedbalostního zavinění, které je u deliktu podle § 330 tr. zákoníku předpokládáno, tedy je jeho standardní součástí.

50. V právním posouzení jednání obviněné D. S. tak nelze shledat žádné pochybení.

51. Obviněný P. J. v dovolání uplatnil i dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř., jenž je dán, jestliže v rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný. Jeho naplnění spatřuje v tom, že mu v obžalobě byly za vinu kladeny údajně dva skutky, posuzované jako přečin maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku a dále jako přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku. Tato druhá kvalifikace nebyla soudy aplikována, nicméně s jejím neužitím se vypořádaly pouze v odůvodnění svých rozhodnutí, ač se tak podle něj mělo stát ve výroku.

52. K tomu Nejvyšší soud odkazuje na výstižné odůvodnění krajského soudu k odmítnutí shodné námitky, uplatněné v odvolacím řízení, nicméně s ohledem na konkrétní formulace užití v dovolání doplňuje, že obviněnému nebylo kladeno za vinu spáchání dvou skutků. Za jeden skutek lze považovat ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou pro tento následek kauzální, pokud jsou zahrnuty zaviněním. Momentem, který dělí pachatelovo jednání na různé skutky, je následek závažný z hlediska trestního práva, který pachatel způsobil nebo chtěl způsobil. Každý skutek pak má být zásadně posouzen podle všech zákonných ustanovení, která na něj dopadají (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 171 a 172). Obviněnému byl v dané věci obžalobou kladen za vinu jeden skutek, spočívající v jednání v rozporu se stanovenými pravidly, s dopadem jak stran zmaření důležitého úkolu úřední osoby, tak i v

majetkové sféře, které tudíž bylo také hodnoceno jako dva trestné činy, oba následky zohledňující. Protože se však jednalo o jeden skutek, o kterém je možné rozhodnout pouze jediným způsobem (srov. čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod), bylo nutné v případě zjištění nemožnosti aplikace jedné z navrhovaných kvalifikací tuto pouze vypustit, bez odrazu ve výroku v podobě (v tomto konkrétním případě) zastavení trestního stíhání pro promlčení. Jinak řečeno, výrok napadeného rozhodnutí je úplný, nemohl být tedy naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. a tato námitka je zjevně neopodstatněná.

53. Nakonec lze zmínit, že obviněný ve svém dovolání namítl pochybení ve výroku o trestu, neboť nebyla zohledněna doba, jež uplynula od spáchání.

54. K tomu je třeba především uvést, že výrok o trestu lze napadnout především prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., který obviněný neuplatnil, a to pouze pokud došlo k uložení takového trestu, který zákon nepřipouští, anebo k uložení trestu ve výměře mimo trestní sazbu, stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným. Jiná pochybení soudu, spočívající v nepřiměřenosti trestu, tedy v nesprávném druhu či výměře uloženého trestu, zejména v nesprávném vyhodnocení kritérií uvedených v § 39 až § 42 trestního zákoníku a v důsledku toho uložení nepřiměřeně přísného nebo naopak mírného trestu, nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. ř. (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. [22/2003](#) Sb. rozh. tr.). Vznesenou námitku tedy nelze pod uplatněný dovolací důvod podřadit.

55. Zásah dovolacího soudu je ale v daném ohledu výjimečně možný, pokud je napadeným rozhodnutím uložený trest trestem extrémně přísným, zjevně nespravedlivým a nepřiměřeným. Zásada přiměřenosti trestních sankcí je totiž předpokladem zachování obecných principů spravedlnosti a humánnosti sankcí. Tato zásada má ústavní povahu, její existence je odvozována ze samé podstaty základních práv, jakými jsou lidská důstojnost a osobní svoboda, a z principu právního státu, vyjadřujícího vázanost státu zákony. Jde-li o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, je třeba zkoumat, zda zásah do osobní svobody pachatele, obecně ústavním pořádkem předvídaný, je ještě proporcionálním zásahem či nikoliv (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1561/2016, jeho závěry jsou tak v souladu s obviněným zmíněným nálezem Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 2027/17).

56. Takové pochybení ovšem ve věci obviněného dovést nelze, nejedná se o extrémně přísný trest a tudíž ani z ústavně právní roviny námitky nelze této námitce přisvědčit, neboť mu byl uložen spíše mírný trest, a to při zohlednění všech podstatných okolností, byť doba, jež uplynula od spáchání jednání, nebyla výslovně zmíněna. Obecné principy spravedlnosti a humánnosti sankcí tedy bezpochyby atakovány nebyly, a proto ani zásada přiměřenosti sankcí.

57. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. je dán, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Obviněný P. J. pod tímto dovolacím důvodem pouze bez dalšího odůvodnění namítl, že bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně. K takto obecně formulované námitce lze rovněž pouze obecně uvést, že jelikož Nejvyšší soud shledal, že námitky obviněného P. J. nenaplnily dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) ani k) tr. ř., nemohly naplnit ani dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Obdobně i v případě obviněné A. Z., která též pouze obecně bez dalšího odůvodnění namítla, že bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání ačkoliv v řízení předcházejícím rozhodnutí soudu druhého stupně byl dán dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., lze rovněž pouze obecně uvést, že jelikož Nejvyšší soud shledal, že námitky obviněné A. Z. nenaplnily dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., nemohly

naplnit ani dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

58. S ohledem na shora popsané závěry Nejvyšší soud konstatuje, že námitky uplatněné obviněnými v dovoláních se v části mívají s věcným naplněním uplatněných dovolacích důvodů, ve zbylé části jsou zjevně neopodstatněné, a proto dovolání obviněných podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)